

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. (2 coroane).
Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Armele noastre.

Suntem încungiuși de rele, suntem apăsăți și prizoniți, cum nu este nici un popor în Europa cultă; suntem căzuți pradă unei stăpâniri dușmănoase și nedrepte și lucrurile ne merg mai mult spre rău, decât spre bine...

Aceasta e icoana scurtă, dar' totodată și tristă a stărilor noastre de acum.

Dar' în mijlocul acestui vârtej de rele și necasuri, ne întrebăm, că oare alte popoare n'au avut soarta noastră, n'au trecut și alte națiuni prin suferințe, până când au ajuns la recunoașterea drepturilor lor naționale?

N'avem, decât să deschidem cartea popoarelor, istoria, și pe foile ei vom afla pilde de grele suferințe din trecutul multor popoare și alătura cu ele pilde de bărbăție, de lupte uriașe îndreptate împotriva împilătorilor.

Chiar trecutul poporului român e plin de astfel de pilde încurajatoare.

Erau vremuri când moșii și strămoșii nostri îndurau suferințe îngrozitoare.

Din mulțimea lor să amintim aci numai două.

Era o vreme când Turcii nu se îndestuleau a lua din Țerile române dare în bani, vite și bucate, ci scoteau și dare de sânge, luau cu miile copii dela sinul mamelor și-i turceau. Și era o vreme, când la noi în Ardeal țeranului român nu-i era iertat a purta haine de pânură, cisme, pălărie mai scumpă de un zlot (40 cr.) și cămașe de giolgiu. Toate aceste erau oprite prin legile ungurești, numite „Aprobate.

Aceste și multe altele de felul lor le îndurau înaintașii nostri, pentru-că nu voiau să-și părăsească legea, limba și datinele cum li-să cerea; ci au suferit, dar' nu le-au părăsit, ci ni le-au lăsat nouă de sfântă moștenire. Ear' când le-au dat mâna s'au ridicat cu mic cu mare, zdrobind pe apăsători, de vuiau Carpații uriași și Dunărea bătrână.

Și bine să ne însemnăm, că toate acestea s'au petrecut în vremuri, când un popor pută fi mai ușor șters de pe fața pământului și când Românul era puțin cunoscut în lumea mare.

Și totuși moșii și strămoșii nostri n'au desnădășduit, ci cu curagiu s'au ți-

nut sus și tare în lungile furtuni ale veacurilor.

Azi e cu totul altceva. Azi numele de Român răsună falnic în toată lumea; l-au ridicat la strălucire un Horia, un Iancu cu soții sei viteji și eroii dela Plevna și Grivița, apoi alte capete mari și luminate; l-am ridicat cu toții prin vitejia și hărnicia noastră.

Azi un popor brav nu mai poate fi șters dintre popoare; de aceea foarte nimerit grăește poetul nostru Andreiu Mureșanu, zicând:

„De n'a perit Românul, când oardele barbare
„Veniau ca și locuste în agrii sămănați,
„Tâind fără de milă, răpind fără cruțare,
„Lipsind pe fii de tată și pe surori de frați,
„Acum, când brațu-ți ager în lume-i cunoscut,
„Tu bravule Române mai crezi, că ești perdut?”

Trecutul plin de suferințe, dar' plin și de mari și bărbătești fapte, puterea de viață și trăinicia neamului nostru, dovedite prin veacuri și glasul vremii în care trăim și care e pe partea celor apăsăți pe nedreptul: toate aceste ne dau curagiu și nădejde și ne împintenă la luptă.

Nemernic și ticălos ar fi acela dintre noi, care s'ar trage la o parte din aceasta luptă. Nemernic și ticălos ar fi acela, care s'ar înfrica de prizoniri și și-ar perde curagiul.

Fie prigonirile cât de mari, noi vom urma pilda strămoșilor nostri și nu ne vom lăsa a fi întrecuți de ei în iubirea de neam și jertfirea pentru el. Altcum ei ne-ar blăstema din morminte, din pământul, pe cari l-au udat cu sângele și lacrimile lor!

Dacă dușmanii să ne steargă vor, noi le stăm împotriva cu armele, cari n'au fost și nu pot fi în veci biruite și cari sunt: iubirea ferbinte a tot ce e românesc, ținerea laolaltă, hărnicia și munca.

Cu aceste arme puternice și cinstite să luptăm și vom ave isbânda, dacă nu azi, mâne de bună seamă.

Silvestru Moldovan.

Volnicile urmează. Prigonirile pentru mărturisirea partidului național și pentru alipirea la el urmează mai departe. Cea mai nouă pedeapsă s'a dat în Mediaș, fiind pedepsit harnicul luptător, dl Dionisiu Roman, pentru-că a chemat la adunare pe alegătorii români din cercurile Mediaș, Sighișoara, Cohalm și Agnita. Adunarea s'a ținut cu învoirea poliției și cu toate aceste dl Roman a fost pedepsit cu 30 fl. de aceeași poliție.

Împotriva sentenței dl Roman n'a dat recurs. „Voi plăti cei 30 fl. — scrie d-sa „Tribunei“ — ear' pe Hieronymi îl închin celui n.“...

Semne îmbucurătoare. Abia s'a îndepărtat dela putere dl Sturdza și deja în România se și arată începutul unei mișcări nouă în cauza națională, care numai îmbucura ne poate.

În ședința (adunarea) dela 25 Dec. a senatului român dl senator Brabețeanu a rostit o vorbire mai lungă, în care a vorbit și despre cauza națională, vestezind purtarea dlui Sturdza și întrebând pe guvern, că ce cale vrea să urmeze în această cauză? Dl Brabețeanu a arătat cum dl Sturdza, înainte de a veni la cârmă, anume când era în împotrivire, învinovățea pe cei dela cârmă, că sunt nemernici, de oare-ce nu fac nimic pentru cauza românească și dînsul făgăduia mult, ear' după-ce a ajuns la cârmă s'au nu s'a întrepus pentru Românii din Ungaria și Ardeal și atunci nu s'a ținut de făgăduială, s'au a lucrat împotriva lor și atunci a dat de minciună steagul partidului liberal. — așa spune și foarte adevărat dl Brabețeanu. De aceea a cerut dela noul guvern, să spună, cum voește să lucre în privința aceasta?

Răspunsul, ce-l va primi dl Brabețeanu, credem, că va fi mulțumitor pentru toți Românii. —

Al doilea semn îmbucurător e, că „Liga pentru unitatea culturală a tuturor Românilor“, care tot în urma oneltirilor dlui Sturdza se desfăcuse în două, se unește de nou într'una. Cele două comitete, vechiu și nou, și-au dat frățește mâna, s'au împăcat, ceea-ce ne înveselește mult. După înțelegerea luată, pe 24 Ianuarie s'a chemat un congres (adunare) la București, unde se va alege un nou comitet, care va conduce mai departe lucrurile, fiind spriginit de toți.

Aceste sunt semne bune pentru viitor.

Pentru noi. Ministrul de honvezi, în înțelegere cu ministrul de interne (a trebilor din lăuntru) va mai întemeia 14 posturi noave de gendarmi pedestri și 5 posturi de gendarmi călări. În chipul acesta numărul gendarmilor se va înmulți cu 196, așa că apoi în întreaga țeară vom ave pe viitor cu totul 7200 de gendarmi, adică o armată întregă.

Numărul gendarmilor s'a sporit în anii din urmă în mod însemnat, mai cu seamă de când am început noi Români a ne arăta nemulțumirea pe față. Stăpânirea maghiară crede că leacul pentru vindecarea acestei nemulțumiri sunt — gendarmii. Greșit leac!

S'a născut Mântuitorul.

Serbează ceriul și pământul ângerii curați, ca și oamenii, toți, și toate sânt cuprinse de o liniște sfântă și cuvioasă căci s'a născut doritul și mult așteptatul *Mesia*, Mântuitorul lumii. Isus Christos,

Din ceriuri s'a pogorît ca o roauă sfântă, și trup a luat asemenea nouă oamenilor, ca Dumnezeu fiind se poată suferi și pătimi, ca patimile sale sfinte se mântuiesc omenimea cutropită de păcate.

Într'un staul pustiu s'a născut, iesle au fost leagănul lui, s'erăcăcioase au fost scutecile Lui; în schimb însă o stea cerească strălucește preste fața Lui, corurile ângerești îi cântă cântări de bucurie, și pe lângă păstorii cei blânzi la fire și buni la inimă, crai și împărați vin din depărtare, ca să 'i-se închine și daruri scumpe să 'i aducă: aur, smirnă și tămâie.

S'a născut Mântuitorul, se ne închinăm și noi Lui și prăznuire sfântă se facem Nașterii Lui.

Veacuri multe 'l-a așteptat omenimea cufundată în rele și întunec.

Mulți s'au rugat lui Dumnezeu, ca mai curând să vină, mulți 'l-au așteptat până la adânci bătrânețe, și totuși au murit cu dorul pe inimă. Profeții 'l-au profetit, și au încălzit în suflete credința în venirea Lui, și din neam în neam și din tată în fiu trecea credința și dorul nesfârșit după *Mântuitorul*.

Până la atâta încordare a ajuns așteptarea încât ea a izbucnit ca într'un strigăt desnădejduit, rostit prin rostul prorocului care zice:

Rourați ceriurilor de sus, și nourii se ne ploaue pe cel Drept; deschidă-se pământul și se ne răsară Mântuitorul!

În sfârșit ceriul a rourat, și din înălțimile lui coborîtu-s'a mântuirea, căci născutu-s'a Mântuitorul Isus, cel Drept.

Nouăsprezece veacuri s'au împlinit de atunci. Învățăturile mântuitoare ale legii lui Christos s'au lătit peste tot pământul, și cunoscute sânt tuturor popoarelor, tuturor limbilor. Cu toate acestea și astăzi încă întunec mult acopere mari părți ale omenimei; și astăzi încă nedreptatea domnește asupra dreptății, răul prigonește binele, și tirănia și sclăvia ține locul *libertății* între popoare.

Noi *Românii* mai ales simțim greul acestor triste stări de lucruri, cari se aseamănă mult celor dinainte de venirea Mântuitorului.

Și noi sântem ținuți la întunec, deși după lumină se dorește sufletul nostru; și noi impilați și prigoniți sântem pentru-că ținem la *dreptul* nostru; și noi sântem ținuți sub stăpânirea altora, deși la libertate sântem chemați.

La relele din afară mulțime de necazuri lăuntrice ni-se adaug. Cearta, desbinarea, îngustimea de inimă, patima și zavistia s'au încuibat printre ai noștri, și deabia vr'o rază de nădejde se arată. Într'adevăr pare că ar trebui să strigăm și noi din adâncul sufletelor noastre: «Rourați ceriurilor de sus, și nourii se ne ploaue pe cel Drept; deschidă-se pământul și se ne răsară Mântuitorul». Dar' Dumnezeu nu va face minuni pentru noi. Noi înșine trebuie să ne căutăm și să ne gătim *mântuirea*.

Ear' mântuirea noastră în noi înșine!

Să ținem la drepturile noastre, să ținem unul cu altul în bună înțelegere, să ținem la steagul nostru, să luptăm și să muncim, eată mântuirea!

Fie, ca gândurile senine, ce ni-le deșteaptă Nașterea Mântuitorului Christos să se înfrupteze în sufletele noastre, a tuturor Românilor spre mântuirea noastră.

Jertfire!

Născutu-s'a pentru omenimea întreagă și întru mântuirea ei a luptat și s'a jertfit Domnul nostru Isus Christos!

Ca lupta Lui fie și lupta noastră!...

*

Sânt o mie opt sute nouăzeci și șase de ani, de când în ieslele dela Vifleem s'a născut fiul cel prea luminat. Lumea zăcea în întunec și stricăciune. Datinele cele bune se perduseră, cinstea dispăruse de pe pământ, omul devenise neom, toți căutau să se nimicească unul pe altul, pacea și dragostea frățească nu mai avea loc între ei. Și atunci a trimis Dumnezeu pe Fiul seu, intrupat în chip de om, să spargă întunecimile, să limpezească mințile turburate ale oamenilor, să lumineze sufletele lor înegrite de patimi și să alunge duhul necurat al răului, răspândind între muritori duhul preacurat al binelui.

„Pe pământ pace și între oameni bună învoire“ a cuvântat Mântuitorul, dar' cuvântul dumnezeesc a fost hulit de cei răi și prigoanele cele mai turbate s'au pornit împotriva Domnului. Sângele pruncilor uciși de crudul Irod a pângărit nașterea Fiului, dar' sângele Fiului răstignit a sfântit întemeierea legii celei nouă.

Propoveduind *dragostea între frați și lăpădarea de sine*, Domnul a pățimit și s'a jertfit întru mântuirea neamului omenesc, celui cuprins de duhul Satanei, și lui 'i-au urmat, șiruri-șiruri martirii creștinismului, însuflețiți și luminați de nouă învățături. Dar' pe cât prigoanele și barbariile împotriva dreptcredincioșilor se întetiau mai sălbatic și mai turbate, pe atât numărul credincioșilor creștea. Mii și sute de mii de păgâni, uimiți de puterea credinței și de curagiul nestramutat al credincioșilor legii celei nouă, cari cu fruntea ridicată steteau față morții, se luminau și ei rînd pe rînd de adevărați

FOIȚA.

De Crăciun.

Veniți astăzi.

Veniți astăzi credincioși
Să săltăm, să săltăm
De nașterea lui Christos
Să ne bucurăm.

Că el astăzi în Vifleem
S'a născut, s'a născut,
Precum 'l-au vestit prorocii
De de mult.

Și în eslea dobitocească
S'a culcat, s'a culcat
Ca un prunc mic în scutece
Înfășat.

Păstorii cu fluierle
Îl măresc, îl măresc
Pentru dnasul lui Dumnezeu
Mulțumesc.

Cei trei crai dela Persia
Să ivesc, să ivesc
Aur, smirnă și tămâie-'i
Dăruesc.

Îngerul în vis lui Iosif
Vestește, vestește
Cumă Irod oaste mare
Gătește.

Ca să piardă pe coconul
Cel născut, cel născut
Pe Dumnezeu cel fără
De început.

Scoală de grab' Iosife
Și fugi în Egipt
Scapă pruncul și mama
Lui din prăpăd.

Ca să peară și acolo
Demonii, demonii
Că sânt toți amestecați
Cu diavolii

Puterea să li-se stingă
Să numai fie
Ca Christos să împărătească
În vecie.

Culeasă de *Niculae Velcu*, inv.

Rosmalin.

— După tradiție populară. —

Pe cel dulce plaiu,
Într'o zi de Maiu,
Cioban Rosmalin,
Mândru ca un crin,
Pe-un câmp verde 'și lasă,
Turma sa aleasă,
În cea dulce pace
Rosmalin ce face?..
La cea umbră groasă
Pe iarbă frumoasă,
Flueru 'și ridică
Aerul despică

învătăturilor Domnului și se făceau creștini. Popoare barbare, venite din fundurile negrei Asii, cutropind și jefuind tot ce le sta în cale, rămaseră orbite de lumina noii credințe și se lăpădară de păgâna lor lege.

Astfel, încet-încet legea păgână dispărură și locul ei îl luă, falnică și atotputernică, legea creștină.

Dar' toate acestea s'au săvârșit numai prin lupte, prin lupte uriașe, pline de jertfe. Popoarele, cari n'au dat ascultare legii celei noue, au dispărut; cele cari s'au încreștinat, ori-cât au avut să îndure și să lupte, s'au mărit și au înflorit, statornicindu-și pentru sute și mii de ani înainte dreptul de a trăi.

Așa a fost și cu noi, Românii. Creștini de aproape două mii de ani, noi avem să dăm piept fără întrerupere multor popoare barbare, multor restriști și primejdii abătute asupra-ne. Dar' tari și neclintiți în iubirea față de limba și legea noastră, gata a urma ori-când pildii de jertfă a Domnului, stat-am vecinic în picioare, în măreții nostri munți Carpați, ca *Români* și ca *creștini*. Toate vijeliile au trecut peste noi ca valul mării, ear' noi am eșit și mai voinici, și mai luminați, din groaznicele încercări. Căci întotdeauna am fost gata a ne jertfi averea, sângele, ba chiar viața, întru apărarea limbii, legii și moșiei noastre românești.

Așa au luptat strămoșii nostri, pentru noi, așa să luptăm și noi, pentru urmașii nostri.

Nici când să nu ne stee în vedere îngustele noastre interese de traiu, ci numai largul interes de traiu al întreg neamului nostru.

Nici când să nu cugetăm, că noi, cești de acum, putem-vom sau nu ajunge la deplină libertate și egală îndreptățire. Strămoșii nostri au ostenit, s'au luptat, au pățimit, și-au vărsat sângele, și-au jertfit chiar viața, pentru a ne face pe

noi, urmașii lor, liberi și fericiți. Noi, la rîndul nostru, urmând mărețelor învățături ale Domnului despre *lăpădarea de sine*, avem să ostenim, să luptăm, să pățimim, să ne vărsăm sângele, să ne jertfim chiar viața, pentru urmașii nostri. Așa e mersul popoarelor adevărat puternice. Căci nu numai noi, cești de acum, ci și cei dinaintea noastră, ca și cei-ce vor urma, fac *neamul românesc*. Deci nu fiecare pentru sine și ai sei, ci cu toții, pentru întreg neamul, avem să trăim și să luptăm!

Azi mai ales, când în mijlocul Europei libere, noi, Românii din Transilvania și Ungaria, avem încă a îndura prigoniri și nedreptățiri ca înainte cu sute de ani, dacă nu și mai turbate, ni-se cere, ca o sfântă datorință, a fi totdeauna gata la lupta cu ori-ce preț!

Ni-se tăgăduesc cele mai mari și mai firești drepturi, se aruncă asupra-ne dări grele, din cari se făuresc arme împotriva noastră, sîntem aruncați cu sutele, cărturari și țerani, bărbați și femei, în temnițe și pe lângă aceea încărcăți cu ne mai auzite pedepse spre a fi aduși la sapă de lemn, gendarmii pușcă fără milă în noi unde numai pot, s'au făcut legi păgâne îndreptate împotriva sfintei noastre biserici și a școalelor noastre, ni-s'a oprit de atâtea și atâtea-ori a ne aduna ca Români, — cu un cuvânt *ni-s'a hotărît din partea stăpînirii noastre moarte ca neam românesc*.

Dar' tot n'am perit! Și n'am perit pentru-că am dat piept cu vitejie tuturor prigoanelor, ne-am dus cu fața senină în temnițe, am jertfit sume uriașe de bani, ne-am vărsat chiar sângele, întru a ne apăra limba și legea.

Dar' prigoanele nu conțenească, dimpotrivă să oțeresc tot mai mult. Stăpînirea ungurească nu vrea „*pace și bună-învoire între oameni*“, ci *răsboiu*.

Să ne oțerim deci și noi. Cu cât vor fi ei, vrăjmașii, mai năvalnici, mai ne-

îndurători, mai cumpliți, cu atât să stăm noi mai neclintiți, mai hotărîți, mai curajoși. *Odată cu capul să nu ne dăm*. Acesta să ne fie cuvîntul de luptă. Altfel, un singur pas ce 'l-am face înapoi, ar aduce cu sine desnădejdea și în urmă peirea noastră. *Gata însă a ne jertfi chiar pe noi înșine, ori-când binele neamului va cere*, putem fi siguri că vom izbândi. Căci Atotputernicul e stăpîn pe viața popoarelor, nu oamenii, ear' Atotputernicul apără totdeauna dreptatea, și *dreptatea e cu noi*.

*

Născutu-s'a pentru omenimea întreagă și întru mântuirea ei a luptat și s'a jertfit Domnul nostru Isus Christos.

Ca lupta Lui fie și lupta noastră!...

Ioan Scurtu.

Din România.

În numărul trecut am făcut pomenire, că noul Metropolit-primat al României, *Gheorghian*, a fost investit cu pompă și ceremonii mari. Cu acest privilegiu s'au ținut două frumoase și însemnate cuvîntări; una a ținut-o Regele *Carol*, către noul Metropolit, și cealaltă a fost rostită de Înalțul Metropolit, ca un răspuns la cele grăite de Rege.

Eată părțile mai de frunte din aceste cuvîntări:

Vorbirea Regelui Carol.

După-ce regele salută pe noul arhipăstor zise:

„...Pronia cerească să binecuvinteze sfânta chemare a Înalț Prea Sfinției Tale, și se răsplătească strguintele ce din nou vei desfășura întru păstrarea tăriei și strălucirii sfintei biserici naționale.

„Investitura Metropoliților și a Episcopilor este un fapt totdeauna încungiurat de o mare sărbătorire; de astă-dată însă, această ceremonie dobândește o deosebită însemnătate, căci ea s'a săvârșit nu numai în fața sfântului Sinod, a corpurilor legiuitoare și a auto-

Cu atâta foc
De-apele pe loc
Stau, la el ascultă
Cu dragoste multă,
Și cele isvoare
Dulci, rēcoritoare
Stau și tănuiesc
Și nu mai șoptesc;
Eară cea fetiță
Frumoasa Aniță
Lui credință-'i joară
Dela inimioară:
Uniți vor fi 'n soarte,
De-astăzi pân' la moarte
Și de nu sub glie
Mai bine să fie,
Ori la pești mănecare!...

Pe când în cea zare
Sfântul soare ese
Prin păduri prea dese,
Turma și-o îndreaptă

Unde îl așteaptă
Nița, ce-'l iubește
Și mult îl dorește...
Ajungând să pune
Zice de minune,
De cāntec cea fată
Este fermecată:
Pe-alui sin să 'nclină
Fruntea ei senină
Și-a ei obrăjor
Plin de foc și dor:
Și-a lui sin să 'nceingă
Și la sin o strînge,
În dulci sărutări,
În dulci desmerdări...
Și de-a lor iubire
Prind părinții știre,
Și ei nu voesc,
Nu, până trāesc;
Și cine gāndește,
Că ea rēu tănjește
Și să veștejește,
După Rosmalin
Māndru ca un crin?!

Ea inel 'i-a dat,
Apoi 'i-a jurat,
Unire în soarte,
De-astăzi pân' la moarte,
Și de nu — sub glie
Mai bine să fie,
Ori la pești mănecare
Dorește ori-care!...

Pe cel plaiu frumos
Ce cāntec doios,
Cāntec cu suspin
A lui Rosmalin;
El prin cāntec plānge,
Inima-'i se strînge:
După cea fecioară
Māndră bālāioară,
După draga-'i tarmă
Ce-o lāsa în urmă,
Căci de gānd 'și-a pus,
Că pe la apus,
Are ca să moară
Cu cea fetișoară
Māndră bālāioară,

rităților constituite, ci și a tuturor frunțașilor țerii, cari au închinat puterile și rîvna lor la ridicarea și întărirea regatului. Aceasta este o scumpă mărturisire că toți se întâlnesc într-un singur gând, într-o singură voință, de câte-ori se prezintă mari cauze naționale, când patria are nevoie de lucrarea împreună a tuturor fiilor sei.

„Privesc dar' cu deplină încredere în viitor, sigur fiind că prin unire vom înfrunta deapănarea toate greutățile, vom înlătura toate primejdurile.

...Urând Înalt Prea Sfinției Tale din adâncul sufletului Meu ani mulți și fericiți pe scaunul metropolitan al Ungro-Vlahiei, sînt sigur, că neîncetat vei înălța rugile Tale către Atotputernicul, ca să reverse asupra noastră binecuvîntările Sale și se ocrotească sfînta biserică națională și scumpa noastră țeară, ale căror instituțiuni, — temelii și scutul statului nostru — vor găsi totdeauna în mine un călduros apărător“.

Vorbirea Metropolitanului primat Iosif Gheorghian.

„Treizeci de ani trecuți sînt de când națiunea română V'a pus în capul ei, și încredințându-Vă destinele V'a dat și dreptul de a avea o înaltă priveghere și un binefăcător control asupra tuturor instituțiilor din stat, pentru-ca așa prăcutindene să faceți să domnească dreptatea. Fiți mîndru, Mărețe Suveran, că sfînta noastră biserică autocefală ortodoxă de răsărit V'a privit și Vă privește ca apărătorul ei cel mai tetelept și cel mai puternic.

„Strălucita această adunare, în care recunosc pe atîți frunțași și stilpi ai țerii, pe mai marii oștirilor și ai înaltelor direcții publice, au venit cu toți în giurul Vostru astăzi, spre a mărturisi lumii întregi, că Tronul lui Carol I. nu se razimă decât pe dragostea și venerațiunea curată și nemăsurată a întregului popor român. Și cum vrednicul urmaș al lui Stefan-cel-Mare și Mihail-Viteazul n'ar pute El să se razime pe dragostea și venerațiunea poporului seu, când bînătățile inimii Sale, blîndeța și dulcețea cuvintelor Sale, străbat în adâncul sufletului și inimii noastre, întocmai ca roua Ermonului când se pogoară pe munții Sionului.

Precum în trecut așa și în viitor, smerit rog să creadă Maiestatea Voastră, că în păstoria turmei căvîntătoare a Domnului Nostru Isus Christos, somn nu voi da ochilor mei, nici dormitare genelor mele, ci tot sufletul

și toate rugile mele către Cel Atotputernic le voi înălța ferbinte, pentru ridicarea și întărirea statului român și pentru păstrarea bisericii noastre în vezi slăvită și sfîntă.

„În miezul nopții secula-mă-voiu, Sire, și voi admira bînătățile inimii Voastre ca și mărirea faptelor Voastre, căci Voi sînteți, Maiestate, cel dintîiu Rege al României, care a mîrit peste tot locul numele neamului românesc.

„Uniți glasul vostru așadar, voi mari direcționeri bisericești, iubiți ai mei frați întru Christos, voi frunțași ai țerii, voi mai marii oștirilor și ai direcțiilor publice, uniți glasul vostru cu acela al smereniei mele și să strigăm împreună:

„Mulți ani trăească Regele Carol I. pentru fericirea țerii și înflorirea bisericii!

„Mulți ani trăească Maiestatea Sa Regina!

„Mulți ani trăească Moștenitorii Tronului!

„Mulți ani trăească drăgălașii prințșori, meniți dela Dumnezeu să înveselească și să umple de bucurie glorioasele bătrînețe ale primului Rege și ale primei Regine, a scumpei noastre Români.“

Fiți cu băgare de seamă!

Un credincios cetitor al „Foi Poporului“ ne spune, că printre sătenii noștri a împrăștiat cineva scrisori, prin cari îi îndeamnă a se abona la o nouă foaie, care se zice că va ești în Arad. Scrisorile acestea menite a abate pe cetitorii noștri dela foaia partidului național, vin dela Ioan Russu-Șirianul, care vrea să facă el, pe barba și pe punga sa o foaie românească.

Eată ce ne scrie cetitorul „Foi Poporului“, un harnic grănițer român din Bănat:

Plavișevita, 23 Dec. n. 1896.

După-cum se vede din Posta-utalvány am primit-o dela dl I. Russu-Șireanu, și mă mir, cum vine dumniului a-mi trimite aceasta și și o „Listă de abonamente“, ca să lucrez într-acolo, să înduplec poporul a se abona la „Tribuna Poporului“. Eu nu cunosc până astăzi nici o foaie românească sub acest nume, și mai cu seamă în Arad. Eu cunosc „Foaia Poporului“ și de asta mă și țin. Pe dl I. Russu-Șireanu nu-l cunosc în persoană, atîta însă știu, că domnia sa a fost odată martir neamului nostru și bun naționalist, mai târziu însă știu și aceasta, că acest domn a avut sfadă și gâlceavă în afacerea tipografiei par-

tidului național și am auzit că a lucrat contra intereselor noastre naționale, ba știu și aceea că am cetit mult despre acest domn că a fost și înainte județului cu domnul Dr. Rațiu, iubitul nostru președinte al partidului național, tot în cauza tipografiei. Cunoșcînd deci toate acestea resping dela mine abonarea dumnealui la „Tribuna Poporului“ și rog, ca să se facă pași la toți aderenții „Foi Poporului“ noastre să fie cu băgare de seamă la această încercare“.

Are dreptate bravul grănițer, și noi îi mulțumim pentru gândul bun ce a avut, de a ne face luători de samă la aceasta încercare a unui om.

Da, e adevărat, că dl Ioan Russu-Șirianul, a fost mai înainte redactor la „Foaia Poporului“ și că a stat cîndva și în temniță pentru un articol. Dar toată lumea știe ce schimbare la față a făcut acest domn în trebile naționale.

Acum un an, când a izbucnit nenorocita crîsdă, Russu-Șirianul s'a pus pe partea lui T. L. Albini, care zicea că Institutul tipografic e averea lui, ear' nu a partidului național; s'a pus apoi în contra comitetului național și împotriva doctorului Rațiu, presidentul comitetului național. Mai mult. Dintre cei-ce acum un an se resurătiseră împotriva rînduelii din partidul național nici unul nu s'a purtat așa de necuviincios ca acel Russu-Șirianu.

El a sărit pe fereastră în tipografia noastră de acum, și a făcut acolo strîcătuni, a purtat pe la poliție pe Dr. Rațiu, bătrînul president al partidului național, care mai numai atunci eșise din temnițele Seghedinului, și cu mare îngâmfare îi striga în față, că presidenții se pun și se depun.

Firește că în urma celor petrecute acel Russu-Șirianu a fost îndepărtat dela foile partidului național: „Tribuna“ și „Foaia Poporului“. De atunci el a petrecut prin România, ear' acum s'a așezat în Arad, și se apucă să facă el o gazetă românească.

Pentru a amăgi lumea acest domn a dat gazetei sale numele de „Tribuna Poporului“, nume alcătuit, pe cum se vede din „Tribuna“ și „Foaia Poporului“.

Zicem deci tuturor cetitorilor noștri, cari țin la organizațiunea partidului nostru național, cari țin la rînduiala și cînstea luptei noastre naționale, ca să fie cu băgare de seamă la aceasta nouă încercare!

Lângă cel isvor
Tainic șoptitor...
În apus de soare,
Pe cel mal în floare,
Rosmalin să pune
Zice de minune;
El prin cântec plînge,
Turmîșoara-și strînge,
Rămas bun își ia,
Dela turma sa,
Și cu cea fecioară
Mândră bălăioară,
Să duc la peire
Pentru-alor iubire,
Dulce și 'nfocată,
Sfîntă și curată...

Și eată de-odată,
În cea tristă vale
Dragostea-și prăvale;
Apa e în spume
Ear' ei duși din lume;

Apa să 'nvirtește
Și greu clocotește
Și de mal să bate,
Valuri prea turbate;
Apa fi înghite —
Valuri risipite
În jos că să scurg
Prin tristul amurg:
Eară cel arin
Cu jalnic suspin,
Și cu jalnic cânt
Să plînge la vînt!...

Pe cei mal prea verde,
Cn 'ntre flori să perde,
Pe la dalbe zorl,
Pe la cântători,
Un teiu să ivește
Și mereu tot crește,
Unde-și Rosmalin;
Ear' pe-a fetei sin,
Iedera frumoasă
Dulce, drăgăstoasă,

Crește și se 'nclină
Pe fruntea-și senină,
Vîntul suflă lin,
Teiul prin suspin
Iederei-și șoptește
Cât o mai iubește;
Ear' cea iederită
Cu gingașa-și viță,
De el se lipește —
Vai cât îl iubește. —

Cine pe drum trece,
O privire rece.
Pe acest loc lasă;
Ear' din piept îi iasă
Un suspin prea greu
Căci vede mereu:
Dragoste curată,
De-un ficior și-o fată
Aci îngropată!...

V. Stanca.

Carmen Sylva, Regina României.

Carmen Sylva.

Sylva-i pădure, **Carmen** e cântul, Cântecul selbei*) își ia avântul Cântat de sineși. — Dacă 'n pădure N'aș fi născută o! de demult Nu lăsam cântul ca să mă fure; Dar' eu la paseri voios ascult, Pădurea toate 'mi-le șoptește, Inima versul 'mi-l dărucește! Cânt și pădure sunt al meu cult.

Elisabeta, Regina Țării-Românești, al cărei chip împodobește azi »Foaia Poporului«, este nu numai Regină a unei țări, este nu numai

*) Selbă e tot atâta cât pădure.

crăiasa mândră a României, ci și o scriitoare și poetă, vestită și iubită în toată lumea. Cunoscută sub numele **Elisabeta** pentru strălucirea coroanei, ce-i împodobește fruntea înțeleaptă și pentru frumosul renume al tronului românesc, pe care Ea măreț îl împodobește ca o floare alături de viteazul Rege, Carol I. — Regina Elisabeta a României mai e încă cunoscută și sub numele gingaș de Carmen Sylva. Da, pentru-că, cum am zis, Ea e nu numai Regină, ci și scriitoare, și poetă.

Sunt multe la număr cărțile scrise și tipărite de Regina României; sunt multe, și

frumoase, toate înțelepte și pătrunzătoare toate, fie ele versuri, cântece, povești, istorii și altele câte numai a scris. Toate aceste cărți ale Reginei române s'au tipărit sub numele Carmen Sylva, pe care singură 'și-l-a ales ca nume de scriitoare-poetă.

S'a publicat și prin »Foaia Poporului« câte ceva din scrierile acestea frumoase scrise de Carmen Sylva. De altfel aceste scrieri sunt cunoscute nu numai de toți Români, ci de toată lumea învățată. Pentru-că Carmen Sylva a scris nu numai românește, ci mai ales nemțește și franțuzește. Când se tipărește vre-o

carte de-a Reginei, în ori-care limbă, cartea aceea se și grăbesc scriitorii a o traduce în deosebite alte limbi, și a o tipări, ca toate neamurile se o cunoască. Mai nu este popor de ceva seamă în lume, în a cărui limbă se nu se fi tradus una sau mai multe cărți scrise de Regina Carmen Sylva a României, — așa sânt ele de frumoase și pline de farmec și înțelepciune!

Carmen, cuvânt latinesc înseamnă cântec, ear' Sylva, tot latinesc, înseamnă pădure; prin urmare Carmen Sylva ar fi cam »cântec și pădure«, sau »cântecul pădurii«.

De ce 'și-a ales Regina chiar acest nume? — va întreba cineva. Ne spune Ea însăși prin versul seu, pe care 'l-am pus în fruntea acestui articol, și din care așa de limpede se vede iubirea pe care Regina o are pentru versuri, cântece și poesii, precum și pentru pădurea care șoptește și răsună de voioase ciripiri de paseri.

Silva-i pădure, Carmen e cântul,
Cântecul selbei își ia avântul
Cântat de sineși, — Dacă 'n pădure
N'aș fi născută o! de demult
Nu lăsam cântul, ca să mă fure;
Dar' eu la paseri voios ascult,
Pădurea toate 'mi-le șoptește,
Inima versul 'mi-'l dăruiește!
Cânt și pădure sânt al meu cult.

Toate scrierile înaltei scriitoare și poetă ne oglidează simțimentele nobile ale sufletului ei: gingășie, bunătate, iubire de mamă, iubire de neam și de țeară, iubire de aproapele și de Dumnezeu. Născută în Germania, Neuvied, într-o lume frumoasă, cu ținuturi încântătoare, cu păduri, colini și riuri, a ajuns mai în urmă regina României, unde și-a regăsit aceeași lume frumoasă, împrejurată de aceleași frumuseți ale naturii, ca și patria unde s'a născut. Precum viteazul seu soț, regele Carol, îndată-ce a pășit pe pământul românesc și a luat a mână soarta Țării Românești s'a simțit și mărturisit Român în tot sufletul seu, asemenea Română a devenit și Regina Elisabeta din toată inima sa. Bucuriile și durerile țării au fost în tot deauna bucuriile și durerile ei. Când viteazul Rege Carol conducea cu arma în mână armata în luptele strălucite în contra Turcilor, luptele vestite dela Plevna și Grivița, Regina se îngrijea ca o mamă de alinarea suferințelor celor răniți și de mângâierea celor rămași orfani ori văduviți.

Soarta țeranului român 'i-a zăcut cu deosebire la inimă. De aceea mai ales de el se îndeletnicia. S'a îngrijit de școli, de învățătura femeilor și de toate îmbunătățirile sortii lor. Și pentru ca se-'i cunoască bine și se știe, că ce-'i doare și ce doresc, Ea se cobora cu dragoste printre femeile dela sate și vorbea cu ele, și le întreba și asculta. Cântecele fetelor le însemna și le învăța, portul femeilor 'l-a primit însa-și și 'l-a ridicat până la cea mai niare cinste, până la înălțimea tronului regesc, statorindu-'i pentru totdeauna cinstea ce 'i-se cuvine.

În portul acesta frumos românesc ni-o arată pe mândra regină și icoana noastră de acum. Cum o privim ea ne dă mulțime de învățături mângâitoare și multă nădejde pentru viitorul neamului românesc.

Au fost timpuri când numele de român era nume de batjocură. Astăzi acest nume e tot așa de cinstit în lume, ca pe timpul Împăraților cei vestiți din Roma numele de Roman.

Au fost timpuri când țeranul român era iobaj și slugitor desprețuit de niște boieri străini cari s'au înstăpănit asupra lui. Astăzi țeranul român, în toate părțile e cel puțin domn și stăpân pe ale sale, ear' într-o parte el e liber de tot.

Au fost vremuri când portul românesc era batjocorit și ținut ca ceva dejositor. Astăzi eată că același port românesc este îmbrăcat de o regină, și este purtat la cele mai sârbătorești prilegiuri înaintea Crailor și Împăraților.

Mai în toamnă, când M. Sa Monarchul nostru a fost la București, ca să cerceteze familia regală română cu grilegiul ospetului ce s'a dat în palatul din București în cinstea Monarchului Francisc Iosif și a curții Sale, Regina României, Carmen Sylva dimpreună cu toate doamnele înalte din împregiurul ei au fost îmbrăcate în haine românești, în costumul național al femeii române.

La atâta cinste a ajuns portul nostru național românesc!

E adevărat, că pe la noi gendarmii ungurești și acum mai prigonesc pe unele locuri pe ficiori și fete pentru câte un brâu ori o cingătoare de tricolor național, — dar' aceste nemernicii nu mai pot se schimbe mersul spre cinste și înălțare a portului național. Aceste încercări urite pot se ne dovedea încă dușmănia Ungurilor față de noi, dar' nu pot se întunece mărirea, ce 'i-s'a împărtășit frumosului nostru port.

Cu timpul o se prindă minte și Ungurii, dacă nu de altceva, măcar de rușine, și nu o se se mai încerce a ne necinsti obiceiurile noastre din moși-strămoși.

Doar' au fost timpuri când legi s'au făcut în aceas'tă țeară, legi blăstămate, așa numite »Aprobate« — prin cari li-se opria Românilor de a purta haine de postav frumoase și mai cu gust.

Astăzi nici Ungurii nu ar mai cuteza o lege boacăna ca aceea, pentru-că vremurile au înaintat, spre binele și spre cinstea noastră.

Și dacă astăzi încă ministrii ungurești mai cutează a da ordinațiuni prin cari ne opresc de a ne întrupa noi ca partid național și a ne adună și sfătui în conferențe naționale, apoi și aceste opriri se vor trece azi mâne ca și cele din »Aprobate« și vor rămâne cel mult ca de poveste spre rușinea celor ce le-au iscodit. Pentru-că înzădar:

Viitor de aur românimea are,
Eu prevăd prin veacuri a ei înălțare!

Eată astăzi până lângă strălucirea tronului regesc s'a ridicat cinstea portului românesc.

Așa se va ridica cu timpul cinstea și renumele a tot ce e românesc.

Să ținem numai și mai departe cu aceeași tărie și cu aceeași mândrie la obiceiurile noastre, la portul nostru, la limba și neamul românesc, și nu avem să ne temem de nimic și de nime.

Seara de Crăciun.

Se făcuse seară. Zăpada groasă ce acoperea pământul a adus un ger aspru. Cerul era senin și stelele scăpărau într'una. Prin ferestrele caselor licărea lumina de departe, căci satul era așezat pe deal. Colindătorii au început a colinda pe la case și glasul lor se auzia departe.

Covrigii și colacii stăteau gata la toate casele și își așteptau numai oamenii.

Colea la casa de lângă plopul cel înalt încă erau gata toate și colindătorii se pârindau unii după alții. Mama Stia împărția cu drag covrigi și nuci între colindători, azi era doar' ziua, în care își

putea arăta și ea, că din darul lui Dumnezeu avea de unde împărți. Toți erau veseli în casă, numai Anuța sta supărată lângă vatră și sgârmăia câte-odată în carbunii din giurul oalei, în care clocotea varza de Crăciun. Sta îngândurată de gândea că nici nu aude, nici nu vede ce era în giurul ei. Gândul îi rătăcea departe. Cum se nu, când Mitru îi făgăduise, că pe Crăciunul acesta va veni acasă. Nu 'l-a văzut de un an și trei luni, era departe dus, căci:

'L-a jurat Neamțul pe steag
Și-a lăsat ce 'i-a fost drag.

Cum a lucrat Anuța de veselă în ajunul Crăciunului, căci îl aștepta pe Mitru cu toată dragostea inimii. Colacul cel împletit frumos, ca de nuntă, năframa cea din țirg care o cumpăraseră, nucile și merele și dragostea ei din inimă, toate îl așteptau pe Mitru, și totuși el nu mai venia.

De câte-ori auzia pași pe lângă casă inima 'i-se stringea de bucurie, gândia că sânt pașii lui. De mult nu 'i-a mai auzit, urechile 'i-s'au desvătă de sunetul pașilor lui. Și Doamne, cum îi cunoștea înainte cu un an și ceva!

Cina era gata, toți s'au pus la masă și după osteneala multă ce au avut-o, cu inimă ușurată dând mulțumită lui Dumnezeu, că la toate le-a ajutat să le ese bine în capăt, s'au apucat de mâncare. Anuței nu-'i trebuia cină, mai bine ar fi plâns să se mai ușureze de supărare, decât se mănca ceva.

Mama Stia cuprinsă cu lucrurile ei, uitase de venirea lui Mitru, numai după-ce a văzut față supărată a Anuței 'și-a adus aminte.

— Oameni buni, — zise mama Stia, — oare ce-'i cu Mitru? Nu 'l-or fi lăsat, săracul, să vie acasă pe Crăciun.

— Vezi, mamă, că nu vine, — răspunse Anuța și au podidit-o lacrimile.

*

Era târziu acum. Numai ici-colo se mai auziau glasuri de colindători.

Mama Stia își isprăvisse toate lucrurile și acum se gândea la culcare.

Afară era ger aspru, zăpada cârțâia sub picioare. Pe cărarușa îngustă ce ducea la casa mamei Stia mergea cu pași repezi un flăcău sdravên și chipeș la față. Să oprește la fereastră și strigă odată „Bună seara, seara lui Crăciun. slobodu-'i a colinda?“ Nici nu 'și-a gătat vorba bine și în loc de răspuns s'a deschis ușa căsii și Anuța cu ochii plini de lacrimi eși înaintea celui sosit. Era Mitru.

*

Colacul împletit ca de nuntă, mere, nuci, vin din darul lui Dumnezeu și cărpa cu marginii roșii, toate erau puse pe masă și cu veselie au petrecut până noaptea târziu seara de Crăciun.

Și cine oare a avut seară de Crăciun mai fericită ca Anuța?

Margareta Moldovan.

PARTEA ECONOMICĂ.

Început temeinic.

Adese ori am îndemnat și încurajat clasa inteligentă din mijlocul poporului, care este chemată a deștepta, lumina și povățul poporul, care dela însuși Dumnezeu are menirea a conduce poporul atât în cunoștințele religioase, culturale cât și economice, ca să întocmească în cursul iernii prelegeri și cursuri economice.

Împărtășirile ce ni-se aduc la cunoștință din comuna Fofeldea sunt o adevărată bucurie pentru noi, și totodată dovadă despre început temeinic.

Amicul poporului și proprietarul R. Cordescu, care prin propria sa diligență, sîrguință și păstrare s'a ridicat la bunăstare, a deschis în școala confesională română din comuna Fofeldea un șir de prelegeri pentru poporul plugar, care le va ține în cursul iernii în fiecare Sâmbătă și Duminecă dela 6—8 ore seara.

La prelegerile deja ținute poporul se înfătoșă în număr foarte mare așa, încât ascultătorii nici nu încăpeau în școala. Împregiurarea aceasta este dovadă, că poporul este doritor de cultură, știință și sfaturi bune, dacă este cine să le împărtășească.

Prin acest fapt al seu, dl Cordescu premerge cu un nou și strălucit exemplu în ceea-ce privește chemarea oamenilor noștri cu carte, cari petrec în mijlocul poporului.

Am avut de altmintrelea, încă multe alte fapte frumoase și generoase de înșirat din partea dlui Cordescu, care în scurtul timp de vre-o doi ani, de când s'a stabilit în comuna sa natală, a adus însemnate jertfe materiale și a pus la cale multe lucruri frumoase, cari merită a fi imitate de toți acei bărbați ai noștri, cari țin se stoarcă stima și recunoștință Românilor de bine.

Ne mai amintind de frumoasa fundațiune, ce d-sa a întemeiat pentru biserică și școala română de acolo, dl Cordescu a inițiat în Fofeldea și înființarea unui institut de bani pe acțiuni, cu un capital social de 20.000 fl. După-cum ni-se scrie, societatea de împrumut și depuneri este aproape de constituire și va purta numele „Cordiana”. Dl Cordescu obosește foarte mult, ca din fiii poporului să poată compune și un cor de plugari.

Dintre toate însă, exemplul ce ni-l dă dl Cordescu prin începutul prelegerilor populare publice, despre cari am amintit, întrece ori-ce laudă și-l recomandăm spre imitare tuturor bărbaților noștri cu carte dela sate. Mai virtos preoții și învățătorii în cursul serilor lungi de iarnă ar pute căuta desfătare și distragere întocmind astfel de prelegeri, nu numai că ar abate poporul dela cercetarea cărcămei și dela alte petreceri nefolositoare, ori chiar stricăcioase, dar' ar contribui cu pași re-

pezi la deșteptarea și luminarea lui, câștigându-și cele mai frumoase merite.

Pentru conducătorii firești ai poporului nu poate fi mai mare răsplată și mângâiere decât creșterea poporului în cunoștințele trebuincioase pentru viață, prin cari pot duce poporul la bunăstare și îndestulare.

Ordinea materiilor despre care a ținut și va ține prelegeri dl Cordescu a fost prezentată și autorităților administrative, (școlg' biroului), cu a căror învoire a deschis dl Cordescu seria prelegerilor sale.

Programul este acesta:

1. Despre microbi și agenții igienici, casierul, căldura, lumina, electricitatea, apa, pământul și climatele; hrana, beutura, curățenia, îmbrăcămintea, locuința și ocupațiunile omului.

2. Despre vasele în cari pregătim bucatele și modul de a le conserva.

3. Despre anumite tratamente medicale practice în casuri de boale și accidente.

4. Despre ploaie, ninsoare și ghiață; fulgere și trăsnete; vulcani și cutremure de pământ.

5. Despre vite și noțiuni de agri- și orticultură grădinărit.

6. Despre telefon și telepsichie; fonograf și telegraf; tipografie și litografie.

7. Despre barometru, termometru, hidrometru și pluviometru.

8. Despre drepturile și datoriile omului în diferitele state de pe pământ.

9. Anecdote și basme diferite.

Din programul acesta vedem, că poporului plugar 'i-s'a da ocaziune să audă desfășurându-'i-se multe lucruri frumoase și cunoștințe ale materiei, despre cari poate n'a auzit nici-odată. Între aceste puncte din program se află și lucruri cu cari poporul stă în atingere, dar' nu știe să le pătrundă și cunoască din partea lor bună sau rea. Fără îndoială prin asemenea prelegeri deșteptând poporul 'i-se face și folos îmbelșugat atât pentru partea ce atinge sănătatea lui, cât și dobânda ce poate trage din învățăturile economice.

Din suflet dorim, ca dl Cordescu să afile mulți imitatori dintre inteligenții noștri.

Descoperire uimitoare.

Doi ingineri, Desgoffe și Avedic, despre facerea pâinei de-a-dreptul din grâu și fără nici una din perderile obișnuite la modul cum se macină azi.

Se știe, că făina cuprinde cu mult mai puține părți folositoare organismului nostru decât grâul.

Descoperirea celor doi ingineri mai sus amintiți șterge cu totul industria molarului. Pe dată-ce descoperirea d-lor Descoffe și Averic se va pune în practică

toate milioanele și miliardele astăzi vîrșite în morile atât de artistic întocmite, vor fi ca și aruncate pe gărlă.

Morile de azi nu numai că strică făina prin încălzire, dar' măcinatul și cernutul fac să se peardă o mulțime de materii hrănitoare azotate, oleiuri, silice, fosfate, toate de cea mai mare nevoie pentru hrana și sănătatea noastră. Acuma se, știe că pânea albă nu e hrană îndestulitoare — câni hrăniți 50 de zile cu pâne, au perit.

Pânea cu adevărat bună e cea neagră, dar' până acum era pregătită rău. S'au făcut o mulțime de cercetări și încercări de a face pâne completă; dar' pânea capătă prin metodele de până acum, era acră, greoaie, rău mestecată și sub coaja rumenă se forma altă coajă tare și grea de spart.

„Panificatorul antispir” se numește invenția inginerilor mai sus citați, și vom da aici după foaia *Le Peuple* descrierea noului metod.

„Panificatorul antispir” unește munca măcinatului, cernutului și frământatului și pentru asta întrebuițează o unealtă ușoară, care poate fi pusă în mișcare ori de oameni ori de motori.

Autorii spun, că aparatul e alcătuit din două helici una scorburoasă, învîrtindu-se în lăuntru altei helici concentrice, fixată de clădire. A doua helice e și ea scorburoasă și are sus un coș prin care se toarnă grâul neconținut, după trebuință: partea de jos a coșului corespunde cu intrarea în helici, între cari grâul intră și ese pe la partea opusă, unde se află o unealtă care frământă pasta (aluat).

Înainte de a turna grâul în coș, îl spală, curăță și ună după trebuință.

Din coș grâul pătrunde dela sine în aparat, între ridicăturile de diferențiale și de sens contrar ale celor două helice, adică între helicele ce se mișcă și cele ce stau pe loc, ridicături cari sdrobesc deodată sîmburele și partea făinoasă, trecându-le prin ridicături cari se micșorează din ce în ce mai mult și la eșirea din antispiră formează un amestec intim, care la eșire e o pastă omogenă.

Așa e de omogen, încât nici ochiul, nici gustul, nu pot găsi vre-o deosebire.

Ori-ce urmă de tărțe a dispărut; abia se dau pe față prin oriși-care slabă culoare roșietică a pastei“.

Le Peuple mai spune, că un aparat de acestea lucrează la nr. 47 strada Madeleine, Bruxelles, așa că ori-cine poate să-și dea seama de bunătatea pâinei ce ese din antispir.

Pânea aceasta e cu desăvîrșire igienică, adecă sănătoasă, de oare-ce cuprinde tot acidul fosforic din grâu. După părerea doctorilor și a oamenilor de știință, apără, prin calitățile sale tonice, de o mulțime de boale, precum slăbirea generală, dilatarea stomacului etc.

Tămăduie de diabetă, podagră, anemie. Bogăția ei în gluten face să încezeze îngrășarea. În sfârșit fostatele cuprinse în tărîțe dau mușchilor și scheletului ajutorul cel mai folositor și mai bun, că e vorba de dezvoltarea copiilor.

Vom mai spune, urmează *Le Peuple*, că pâinea aceasta hrănește de două-ori cât cea albă și costă mai puțin decât cea mai ieftină pâine de acum. Se poate deci zice, că e revoluție adevărată în chestia alimentației sau nutririi.

(Gaz. Săt.)

Întimpinare.

În „Economul nr. 49, la rubrica „Din traista cu povețele“, sub întrebarea 150 locuitorul sărac,“ din Fofeldea mă invinuește, că:

a) m'am apucat în anul trecut cu câțiva oameni din comitetul satului și am hotărît, ca să descopieze (cine?) cartea noastră funduară din Sibiu, și să o aduc în comuna noastră;

b) am decopiat-o greșit și n'am legalizat-o după lege, așa că nu ne este acum de nici un folos, dar' ni-se cere câte 4 cr. de fiecare parte, ceea-ce face suma de 400 fl. v. a.

În restul întrebării se tractează de proprietari *curagioși* cari nu plătesc taxa de 4 cr., și de cei *slabi de ânger* cari plătesc; mai departe acest lucru cu „aruncarea banilor în vînt“ se califică de „păcat strigător la cer“.

Deși n'ar trebui să mă jighească învinuirii neprobate, totuși îmi iau voe a restabilii prin cele următoare adevărul:

a) este exact că s'au decopiat cartea fonduară a comunei Fofeldea, dar' nu la hotărîrea mea și a „câtorva oameni“, ci în urma ordinului superiorilor mei, la hotărîrea comitetului comunal întrunit în ședință, despre ce există conclud legal;

b) decopierea a îndeplinit-o un funcționar versat în astfel de a faceri și câteva probe de colationare cu originalul m'au convins de exacta decopiere și astfel n'am crezut de necesar a legaliza copia cu care lucru, dispunînd comuna de 1500 foi, s'ar fi consumat suma de bani (numai în timbre 1500 fl. cel puțin), ce în faptă ar fi fost „aruncare de bani în vînt“. Copia cărții funduare, este adevărat, conține greșeli față cu starea faptică a proprietarilor, dar' nu față cu originalul și tocmai constatarea și eventuala îndreptare a acestor greșeli, a fost motivul principal al decopierii, ca pe aceasta cale se știe proprietarii cum stau cu proprietatea lor. Greșelile cele mai multe provin din împregiurarea, că la compunerea cărții funduare, cei mai mulți *neștiind* însemnătatea ei, nu s'au înfățișat la realitățile lor, și așa s'a înscris adese-ori pe alt nume, despre ce nici cartea funduară, nici decopiatorul și cu atîta mai puțin pot fi tras eu la răspundere și încă în fața întreg publicului cetitor.

În aceea-ce privește taxa care se încasează dela proprietari pentru părțile trebuie să constat, că „locuitorul sărac“ poate tocmai fiind că e sărac o a luat *în dublu*, căci toți așa numiții „slabi de ânger“ au plătit și plătesc numai câte 2 cr., de oare-ce nu se cere mai mult de parte. Această taxă se încasează nu prin mine, ci prin un încredințat al reprezentanței comunale.

Cu cei „slabi de ânger“ cari plătesc taxa de 2 cr., nu mă mai ocup, ear' celor „curagioși“ cari se opuu și de cari mulțumită Domnului sînt foarte puțini, le pun în vedere

urmările prescrise pentru opunerea în aducerea în deplinire a concluserilor aprobate. Aceasta am crezut de cuviință a le pune în fața bunilor proprietari din Fofeldea.

Fofeldea, în 4/16 Decembrie 1896.

Toată stima:

Toma Ienciu, notar comunal.

Știri economice.

Nimicirea vermilor din oalele de flori. Nimic nu e mai frumos în casă, decât niște oale cu flori frumoase și bine grijite. De multe-ori se întîmplă însă, că florile pe lângă cea mai mare grijă ce li-se dă se vestejesc și pier, ear' stăpâna casei nu știe că ce poate fi pricina? În cele mai multe cazuri pricina sînt vermi mărunți, cari stau ascunși în pămîntul din oalele cu flori și rod mereu la rădăcina florilor. Pentru a scăpa florile de casă de această pacoste, este a se folosi următorul mijloc, bun și ieftin: să se iee zece castanii sălbatici, și peste ele să se toarne o litră de apă, lăsându-se să stea la loc cald timp de 24 ore. Dimineata apoi când se udă florile din oale (udarea să se facă astfel, ce pămîntul din oală să se moaie bine) să se toarne pe deasupra câte 2—4 linguri din apa în care zice castanii, și care e atît de neplăcută vermilor, încât la moment es toți din pămînt la suprafață, unde pot fi apoi ușor nimiciți.

Port comercial. Camera comercială și industrială din Budapesta, în 16 D. c. st. n. a ținut o ședință unde s'a d-bătut mai multe afaceri; mai însemnată este hotărîrea ministrului de comerț prin care face cunoscut, că află sosită vremea pentru clădirea unui port comercial pe malul *Dunării*. Lucrurile pregătitoare și proiectul clădirii este dat unei comisii, care împrăvindu-și lucrarea, va fi conchemată o anchetă din pricepători se statorească modul lucrării.

Cît de groasă să fie ghița? Pentru-ca omul să poată umbla pe ghiță fără nici o primejdie trebuie să aibă ghița o grosime de cel puțin 4 centimetri. La o grosime de 8 centimetri, poate să treacă o companie întreagă de soldați peste ghiță, însă nu în fugă mare, ci în pași mărunți. Pentru călăreți și pentru trăsuri să cere o grosime de 15 centimetri. Ear' la grosimea de 36 centimetri, taria gheței e atît de mare, încât pot să treacă trenuri întregi, cu vagoane cît de multe, peste ea, și nu se va frînge. În momentul în care se începe topirea, ghița devine însă primejdioasă, fie ea cît de groasă, și pentru aceea nu e bine să se încreadă omul în ea.

Din traista cu povețele.

Întrebarea 168. Am un băiat în vîrstă de 25 de ani, care n'a fost sănătos dela 5—6 ani. Nădușeală l'a apucat în piept care totdeauna când s'a început iarna cu frig, a tot tușit. Acum a trecut un an de când zace tot în pat; am probat cu multe feluri de leacuri, și doctorii mi-au spus că nu-l pot face sănătos. Dela asentare a trecut și acum trebuie să plătesc dare pentru el tot 8 fl. pe an; am început a plăti din anul trecut, dar' ce voi face, că sînt om de 57 de ani și am slăbit și nu pot plăti atîția bani.

Răspuns. Taxa militară trebuie să o plătești pentru ficior, cu toate-că e bolnăvicios. Numai atunci nu ar trebui să plătești, dacă doctorii ar fi aflat la asentare că nu e bun de lucru ficiorul d-tale. Cearcă de altcum prin atestat dela medic și prin notarul cercual a-l mîntui de sub dare.

Întrebarea 169. Muierea mea a moștenit o casă de 300 stîngini dela o mătușă a ei pentru-că am grijit-o și îngropat-o, plătiind multe datorii după casă. Eu am toate cuitele în ladă; casa s'a întabulat pe mine și pe muiere, care o ținem de 10 ani. În vară am vrut să o vindem, deci m'am dus la notar și l'am întrebat, dacă este ceva pedecă la cărțile funduare, am aflat într'un loc 80 fl. întabulați și într'alt loc 25 fl. Nime nu poate arăta că eu aș fi făcut această datorie. Notarul zice, ca să umblu în rînd să mi destabileze datoria. M'am dus la casa de dare, acolo ear' așa se găsește și am zis ca să-mi arate, că cine m'a întabulat, și mi-a răspuns, că întabulatul este bătrîna și mi-a spus că din care an este întabulată datoria.

Soborșin.

Cr. L.

Răspuns. La întrebarea aceasta îți-am pute răspunde dacă am vedea extrasul din cartea funduară, ca să vedem cum, când și pentru cine s'au întabulat banii. Notarul public nu-ți va fi vorbit de extras de botez, ci de în-cunare de moarte și inventar, — ear' lucrurile acestea le face notarul comunal. Ține-te de sfatul notarului public, că nu poate să fie rău, dar' bagă bine seama ce-ți spune.

Întrebarea 170. Eu sînt ginere, și avearea pe care sînt nu e scrisă pe tatăl muierei mele, ci pe moșul ei. Noi sîntem trei următori, soacra veduvă, rămasă de socrul meu și doi gineri, să binevoiti a mă îndrepta, că ce și cum să știu eu face, ca să știu ce i-se cuvine muierei mele. Ginerile celalalt spune, că el să rămîna în casă, că e mai bătrîn. Când a luat pe cumnata nu s'a înșurat aci, numai mai tîrziu a venit. Eu însă aci m'am înșurat, și pe aceea învoială a socrilor, muierei și a cumnatei și pe aceea mi-a dat scrisoare din casa orașului.

I. D.

Răspuns. Mai înainte de toate faceți inventar despre averea aceleia care se află scris în cartea funduară de stăpîn, adecă a moșului, și cereți pertractarea lăsămîntului. La pertractare arată contractul, vi se va face apoi parte după lege.

Întrebarea 171. Soacră-mea lucrînd la o petrarie în hotarul erarului de mai mulți ani cu 8 vite, avîndu-și totodată și locuința acolo, în tot anul plătește pentru pășunat în islazul erarului, unui om, care pe seama oilor sale a cumpărat iarba din acest islaz de pe un teritor mai mare, în care pasc și caii soacrei mele. Soacră-mea avînd însă casă și pămînt și în Gârliște, deși marhele dumneaei nu pasc nici măcar un ciob în islazul comunal, antistia comunală cu forța voește, ca dînsa să plătească și în comună marha, deși dînsa de bunăvoe plătește două vite la izlazul comunal, ceea-ce cuget că n'ar fi cu dreptul.

Răspuns. La întrebarea d-tale nu putem răspunde, pentru-că noi de aici nu putem ști cum se manipulează islazul în comuna Gârliște, fiindcă în fiecare comună e introdusă altă manipulare. Dela soacra d-tale se va cere de bună-seamă dare de pămînt separată pe islaz, și aceasta trebuie plătită. Fă altcum întrebare la pretură.

DIN LUME.

Turcia.

În 22 Decembrie n. Sultanul a dat printr'o poruncă iertare tuturor Armenilor osândiți pentru răsvrătire, afară de 48 osândiți la moarte, a căror pedeapsă se va schimba în temniță. Printre acești din urmă se află și doi episcopi, cari vor fi închiși într'o mănăstire din Ierusalim.

Însemnăm totodată, că în Elveția s'a adunat în folosul prigoanelor Armeni aproape o jumătate de milion de florini.

Bulgaria.

Săptămâna trecută s'a început la tribunalul din Sofia, orașul cel mai de frunte al Bulgariei, procesul ucigașilor lui Stambuloff, marele bărbat politic al Bulgarilor, omorât în vara anului trecut. Tribunalul constă din trei juzi și doi jurați. Acușați sunt 3: Tufekiev, Georgiev și Halin, cari neagă tot. Au fost ascuțați 130 de martori, între cari și soția lui Stambuloff, care e Română din România. La începutul pertractării s'a cetit o scrisoare a ucisului, scrisă câteva luni înainte de moartea sa. În această scrisoare Stambuloff descrie amănunțit planul ascuns, țesut împotriva vieții sale, arătând ca vinovați pe Tufekiev și acuzând de părtaș la plan și pe fostul ministru bulgar Nacevică. Pertractarea nu s'a sfârșit încă. Interesarea față de proces e foarte mare atât în Bulgaria, cât și în celelalte țeri. Stambuloff a fost ucis din cauze politice și se svonește, că însuși principele Bulgariei, Ferdinand, care nu-l prea avea la suflet, după-ce căzuse din minister, n'ar fi fost străin de planul uciderii.

Colaboratorilor,
correspondenților și tuturor
celitorilor noștri

Serbători ferice!

Redacțiunea.

CRONICĂ.

La temniță. „Tribuna“ primește din Alba-Iulia știrea, că 14 locuitori din Cioara, și cam tot atâția din Alba-Iulia, au intrat în temniță, ca să-și facă osânda primită în procesele politice ținute la începutul anului acestuia înainte tribunalului din Alba-Iulia. Unul dintre întemnițați ni-se plânge cu cuvintele următoare, scrise în cea mai mare amărăciune: „Eată ce dar de Crăciun primim din partea îngâmfării maghiare. Noi Români suntem buni numai pentru a plăti dările și a purta în spate militarismul cel greu, ear' răsplata ne este — temnița! Dar' dați numai cât puteți în opinică, domnilor stăpânitori, doară se va trezi și ea odată!“

Chirotoniri. Metropolitul Miron Romanul a chirotonit întru preoți pe următorii teologi absoluți: *Aron Gogonea*, paroch în Poiana-Mărului, protopopiatul Branului; *Iosif Popescu*, paroch în Dumbrava protopopiatul Reghinului; *Ioan Bogdan*, paroch în Zizin, protopopiatul Brașovului; *Ioan Nodiș*, paroch în Stoiceni, protopopiatul Sălcușului; *Teofil Holerga*, paroch în Frâua, protopopiatul Mediașului; *Chirion Muntean*, paroch în Trapold, protopopiatul Sighișoarei; *Ioan Iosof*, capelan în Tilișca, protopopiatul Săliștei; *Nicolau Onet*, paroch în Peleş, protopopiatul Câmpenilor.

Pe scaun. O întâmplare, care a înveselit mult pe cei de față, s'a petrecut la palatul regesc din București, cu prilegiul așezării în scaun a noului Metropolit al României. Pe când M. S. Regele Carol intră în sala tronului, micul principe Carol, care se afla cu M. S. Regina în fața tronului, s'a scobortit de sus și a venit să se așeze pe tron, lângă Domnitor. M. S. Regele mângâindu-l, îi zise; — He! He!... Te prea grăbești a lua loc pe tron. Întrebat în urmă de dl general Manu, că unde a fost, micul Principe a răspuns cu un accent curat românesc: — *Pe scaun.*

Dar pentru biserică. Dl G. Mărzescu, ministrul tuturor școlilor din România a binevoit a dăruî bisericii gr.-or. române din *Scoreiu* 12 mineie, pentru care dar comitetul parochial îi exprimă adâncile mulțumite ale poporenilor.

— Din *Someșfalău* ni-se scrie: *Petru Oltean* măiestru de moară și proprietar din Feneșul-săcesc, prevăzându-și apropierea și sfârșitul vieții au dăruit pe seama sf. biserici gr.-or. din comuna *Someșfalău*, 50 fl.; Să dea bunul Dumnezeu ca jertfa lui să fie bine primită în jertfelnicul cel mai presus de ceriuri. Pentru odichna sufletului acestui bun creștin Vineri în 6 Decembrie st. n., s'a săvârșit părăsirea în biserică gr.-or. din *Someșfalău*, fiind de față veduva răposatului *Anica Oltean*.

Comunicat de *Augustin Cârliș*.

Din temnița Lugojului. „Tribuna“ primește știrea, că Români din *Bocșaromână*, cari își fac osânda în temnița din Lugoj, se află bine și sufer cu deplină tărie greul sortii. Șapte întemnițați vor fi puși în libertate în ziua Anului-Nou, ear' domnul arhitect *Diacon-Diaconovici* va scăpa Vineri, în 10/22 Ianuarie, până-ce domni *Spinean*, *Stefaniga* și *Fivoinescu* vor scăpa abia la 25 Februarie, pentru-că neputând plăti amenda grea de câte 300 fl., au să stee cu o lună mai mult în temniță.

Isprăvuri „patriotice“. Din *Fidovin* (Bănat), i-se scriu „Tribunei“ următoarele: Trebuie să ridă omul asupra celor ce se petrec la oficiile de postă din *Canaanunguresc*. Dăunăzi am primit vre-o câteva exemplare din „compasul financiar“ al dlui *Petrescu* și mult m'am mirat văzând tavălitarea ruptă. Acum am comandat călindarul „Lumii ilustrate“ și l-am primit asemenea cu învălitarea ruptă. Nu-mi pot lămuri altfel această deosebită băgare de seamă, decât, că dela introducerea căsătoriei civile încoace s'a schimbat și sângele domnilor stăpânitori. Aceia, cari cu tot prilegiul știu a fi volnici, sunt cuprinși de mare „frichi“ de toate ce vin dela Sibiu“.

Lumină electrică în Sibiu. Cu 19 Dec. n. începând străzile și multe locuințe din Sibiu sunt luminate cu *lumină electrică*.

În afacerea corului din Bozovicu. primim o scrisoare, iscălită de mai mulți, în care se spune, că învățătorul din Bozovicu nu e vinovat de cele ce i-le ascrie „Unul dintre coriști“, în nr. 47 al foii noastre: anume că ar fi împotriva corului și că nu voește a lăsa corul să învețe în școală.

Din scrisoarea aceasta scoatem următoarele: Corul nostru vocal încă dela înființarea sa nu și-a ținut orele în sala de învățământ a dlui învățător, ci în a învățătoarei dela școala de fetițe, carea s'a lăudat mai de multeori că nu ne va mai lăsa în școală să ținem oarele de instrucțiune. Și într'adevăr că într'o seară deși am întervenit prin antistia comunală, ca președintele scaunului școlastic, nu a voit să ne dea cheia dela sala ei de învățământ sub cuvânt că îi murdărim scaunurile, spargem ferestrelor, ușa etc., când am fost siliți a ne duce acasă, fără a ține oarele de cântare. Mâne zi apoi învățătoarea a făcut arătare la antistia comunală cât și inspectorul regesc de școale, că noi nu avem statute și cântăm și cântări lumești. Despre purtarea învățătorului dela școala comunală nu avem nici o cunoștință că ar fi în contra corului, și că dănsul nu ar fi voit a ne da cheia, de oare-ce cheia nu a fost la el, ci la învățătoarea. Bozovicu la 19 Decembrie 1896. Iscăliți: *Iancu Mateiu, Pavel Ieva, Ioan Furchescu, Pan Smeu, Eftă Adamescu, Ioan Mîloi, Simion Popisci, Pavel Ieva, Simion Smeu, Simion Stanciu, Mihăilă Pistea, Ioan Matei.*

Încercare de omor asupra unui protopretor. În comuna Teregova (comit. Caraș Severin) s'a făcut o încercare de omor asupra protopretorului *Aurel Isserkutz*. Pe când acesta cina împreună cu familia sa, cineva pușcă cu alică asupra-i prin fereastră. Dar' alicele îi atinseră numai părul. Când *Isserkutz* eși în stradă, făptuitorul dispăruse deja. Foile maghiare — în neagra lor rea credință — aduc încercarea aceasta de omor în legătură cu măcelul dela *Mehadica*, aruncând vina eardși pe Români!

Eșit din temniță. Economul *Achim Rădoi* din Apoldul-de-jos, împlinindu-și osânda de 2 săptămâni temniță de stat, a eșit Lunea trecută la 8¹/₂ ore dim., din temnița din Sibiu.

O nenorocire groaznică a pus capăt zilelor bietului focar *Vincențiu Centa* la moara din comuna noastră *Șetin*, comitatul *Cianadului*. În *Mercurea* de 16 Noembrie st. n., se aflau multe bucate de măcinat la moară. Pe la 2 oare după amiază, un om care avea cucuruz în coș, a sucit un șirof, ca să i-se macine făina mai mărunț. Dar' într'aceea a picat cureaua dela roată. Focarul s'a repezit s'o pue la loc. Roata i-a apucat haina. Atunci focarul puse mâna pe un încrător *Ungur*, ca să-i fie de ajutor. — *Dar' Ungurul, în loc de a-i da ajutor, l-a lovit cu pumnul peste mână și s'a lăsat la pământ;* astfel roata a tras pe nefericitul focar și l-a întors de câteva-ori atât de iute, încât nu se mai vedea și deodată i-a aruncat în depărtare piciorul drept de pe la șold, și mâna stângă de din jos de cot. Când oamenii din giur, cari se grăbiră să dea ajutor. l-au luat jos de pe roată, ochiul stâng al focarului îi eșise cât pumnul, ear' urechea stângă lipsea și sângele cur-

gea șiroaie din trup. Dus acasă, nefericitul a murit peste câteva oare. El a lăsat în urma sa șese copii, din cari o fată e măritată.

Georgiu Răsădean, june.

*

Ziua nașterii Reginei Elisabeta.

Marti s'a sărbătorit în București ziua nașterii Reginei Elisabeta, al cărei chip împodobește numărul acesta al „Foi Poporului“. Pe caselo Bucureștilor s'au arborat steaguri în semn de sărbătoare, ear' guvernul în numele țerii au felicitat pe grațioasa Domnitoare. Asemenea a fost felicitată Regina prin o mulțime de telegrame din toate părțile țerii.

*

Poporația pământului. După o foaie americană poporația pământului ar fi crescut din 1879—1895 de la 1391 milioane la 1480 milioane, prin urmare cu peste 6 la sută. Dacă luăm de statornică o creștere de 5 la sută numai, pământul ar avea la 1900.1549 milioane de locuitori, ear' la 2000 2546 milioane. Astfel s'ar adevăra, că pe lângă o creștere atât de mare, o parte a poporației ar trebui regulat să se prăpădească, în lipsă de nutrimente.

*

Invitare la Concertul ce-l va arangia reuniunea corului vocal al plugarilor rom. gr-or. din comuna Șustra Joi în 26 Decembrie st. v. (a doua zi de Crăciun) cu următoarea, programă. 1. În loa de *Motto*. Priceasna Nașterii Dlui (cuartet, cor bărb.). 2. *Prolog* rostit de dl preot Pompeiu Dorea. 3. *Serenada* (cuartet, cor bărb.) de Porumbescu. 4. *Cojocul blăstemat*. (poesie comică de Dulfu) declamată de Petru Negru. 5. *Ramâncuță*, (cuartet cor bărb.) de I. Murășan. 6. *Hora Severinului* (cuartet, chor bărb.) de Porumbescu. 7. *Movila lui Burcel* poesie declamată de Petru Sărbovan. 8. *Funimea Parisiană* (cuartet, cor bărb.). 9. *Cisla* (cuartet, cor bărb.) de Porumbescu. 10. *Marșul cântăreților* (cuartet, cor bărb.) de Porumbescu. După aceea urmează joc și în pauză se va juca „Călușerul și bătuta“. Prețul: de familie 60 cr. de persoană 20 cr. Începutul la 7¹/₂ ore seara. Venitul curat este destinat pentru acoperirea cheltuielilor făcute prin răscumpărarea stindardului corului. Dăruiri binevoitoare precum și suprasolviri se primesc și se vor publica în foi. Andrei Ioanovici, vicepreșed., Ioan Jurca cassar, Vichentie Coata, controlor, George Cabalu, învățător dirigent, președintele corului, Petru Gruia, notar.

*

Invitare la petrecerea plugarilor Români ce se va ține în 26 Decembrie, sau a doua zi de Crăciun în sala „La Regele Ungariei“ din Lipova. Venitul curat se dă pentru un prapore la sf. biserică română gr-or. din Lipova. Prețul intrării de persoană 50 cr. de familie 1 fl. Pentru comitet: George Oprea, Teodor Soimușan, cassar; Nicolae Balint, vicepreședinte; George Becicherean, controlor. Membrii în comitet: Nicolae Becicherean, Ioan Becicherean, Niculae Rudău. Dăruiri marimoase se primesc cu mulțumită și pentru ele se va mulțumi în ziare. Începutul la 7 ore seara.

*

Pâne otrăvita. În orașul din America *Millvaaké* s'a descoperit nu de mult o groaznică încercare de otrăvire. În partea de sus a orașului s'au îmbolnăvit deodată 600 de familii, sub aceleași semne. De dimineața până seara medicii orașului și-au pus toate puterile întru scăparea familiilor otrăvite. Dar' mulți dintre nenorociți au murit până a veni ajuto-

rul medical. S'a aflat că otrăvirea s'a făcut cu *arsenic*, care se afla în mare măsură în pânilor pregătite de brutar. Totodată s'a descoperit, că încercarea de otrăvire a venit din răsunare, voind făptuitorul să nimicească bunul nume al unui brutar cunoscut de om cinstit.

*

Tâlhar sub pat. Rar curagiu a dovedit zilele trecute o fată din Strass, comună în Salzburg. Într'o singuratică căscioasă de acolo locuște femeia *Francisca Schmier* și fata sa Ana. Într'o seară Ana, voind să se culce, privi din întâmplare sub pat și văzu acolo un bărbat, care ținea în mână un cuțit lung. Fata luă repede de pe părete sabia răposatului ei tată și impuse de câteva ori sub pat, apoi alergă afară, strigând după ajutor. Dar' când se reîntoarse cu câțiva oameni în odaie, ticălosul dispăruse deja. A doua zi însă a fost prins, pe urma sângelui curs din ranele primite. El e un țeran de 29 ani, fost servitor, dar' datat în vremea din urmă furturilor.

Invitare de abonament.

„Foaia Poporului“ serbează și ea Crăciunul dimpreună cu cetitorii sei. De aceea peste făgăduiala, ce am făcut, ea a apărut de pe acum *ilustrată*, așa cum va apăre totdeauna de aici încolo. În fiecare număr „Foaia Poporului“ va aduce cel puțin câte un chip, uneori și mai multe; pe lângă aceea mai multe îmbunătățiri vom pune în cuprinsul ei.

Ne vom nisui, ca ea să fie un *steag de apărare al cauzei naționale*, un *prietin bun*, un *sfetnic și povătuitor spre bine* al tuturor celor, cari o iau în casa lor.

Rugăm deci, pe toți cetitorii și iubitorii „Foi Poporului“ să o aboneze și să o recomande spre abonare tuturor prietinelor și cunoscuților lor.

Prețul de abonament este:

Pentru Austro-Ungaria.

Pe un an întreg . 3 fl. (6 coroane).
Pe o jum. de an . 1 fl. 50 cr. (3 coroane).

Pentru România.

Pe un an întreg 15 lei
Pe o jumătate de an 7 lei 50 bani.

Pe mai puțin de o jumătate de an nu se primesc abonamente. Terminul de abonament se socotește de la începutul și de la mijlocul anului (1 Ianuarie și 1 Iulie st. v.)

Ne rugăm pentru trimiterea cât mai în grabă a abonamentelor, ca să putem trimite regulat foaia.

Trimiterea prețului de abonament mai ușor se face cu rambursă poștală, (Post-Anweisung, posta utalvany). Abonenții vechi se lipească pe rambursă fășia, în care le merge foaia, ear' cei noi se și scrie curat și cetet numele, satul și posta din urmă.

Totodată venim a înștiința, că ori-cine adună cel puțin 10 abonenți noi, va primi gratuit sau în cinste „Foaia Poporului“.

Cine câștigă mai mulți abonenți și are foaia abonată, poate să capete în cinste ori-ce cărți din librăria noastră.

Administrațiunea
„Foi Poporului“.

Mai nou.

Metropolitul Antim.

Din Constantinopol se vestește, că Dumineca trecută s'a publicat scrisoarea Sultanului, prin care Prea Sfinția Sa Antim este recunoscut de Metropolit al Românilor din Macedonia.

Faptul acesta înseamnă o frumoasă izbândă a fraților nostri Români macedoneni.

R Î S.

Săsoaica și capra.

O săsoaică perzându-și capra ce o avea, întreabă pe căprariul satului cam în modul următor: „că baghe căprariu, că nai văzut capru al nostru, căthio dată negru, căthio dată alb, cu țingi-lingi la grumaz și cu târț părț după el?“

Comunicată de U. Marian (Blaj).

N'avea gust rău.

Țiganul fiind judecat la moarte, fu întrebat, că ce își alege, furcile ori țapa?

După ce se gândi o vreme, zise scărpinându-se în cap:

— Ba mai bine aș mânca carne de purcel.

Comunicată de Elisabeta D. Mandeal, preoteasă (Porumbacu-inf.)

POSTA REDACȚIEI.

Nic. Fl. mės. în Sasch. Rudenia Dtale se și iee advocat, altcum cu greu va afla dreptate; pagubă că nu și-a luat și până acum.

Mai multora (rudeni) în Comloș. E neplăcut ceea ce vi s'a întâmplat, dar' în foaie punem numai lucruri mai însemnate, cari privesc pe toți Românii.

Un abonent în Iarteș. Scrisori ne scälite cu numele, ca să știm cine le trimite, nu publicăm.

V. S. în Vascau. Mulțumită. Ne rugăm și pentru lucrarea ce o aveți. Vom publica-o în mai mulți numeri. Sărbători fericite.

Un abonent nr. 2979. 1. „Însotire pentru morți“ este în Orăștie. Scrie dlui învățător I. Branga în Orăștie (Szászváros.) 2. Oglinda nu și mai poate căpeta lucirea. 3. Pentru „octoich“ și celelalte scrie la: tipografia diecesană în Caransebeș. 4. Societate de asigurare pentru esundarea apelor nu este; scutește-ți pământul cu umplături. 5. Foaie umoristică este „Vulturul“ în Orade (Nagyvárad). costă 6 il. la an. 6. Pentru mașină de măcinat cere dela A. Rieger, fabricant în Sibiu un catalog românesc.

Abonentul nr. 2724. Vom trimite numeri la adresa cerută.

Abonent nr. 6222. Învățătorii numai după salariu, dacă n'au avere, sânt scutiți de darea de drum. — Mânzii a să fugări în cerc (rotogol) nu e stricacios.

E. D. M. pr. în Por-i. Mulțumite. Sântem îmbulziți de material, dar' le vom publica pe rind. Sărbători fericite.

V. O. în Stremț. „Colinda Crăciunului“ a sosit prea târziu; ne pare rău, căci se putea publica. Trimite altele. Foaia o capeți acum cu chipuri.

Pentru redacție și editură responsabil: Ioan Morariu. Proprietar: Pentru „Tipograf“ societate pe acțiuni: V. H. Dreandt.

LOTERIE.

Tragerea din 24 Decembrie n.

Viena: 3 60 39 48 54

Timișoara: 28 15 61 59 36

Tragerea din 30 Decembrie n.

Brün: 62 42 75 47 2

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Mercuri, 25 Decemv.: Cehul-Selagiului, Nușfalău.

Joi, 26 Decemvrie: Ciuc-Sepviz, Piscoț.

Sâmbătă, 28 Decemvrie: Cernat, Ciocmani, Jernot.

Duminică, 29 Decemvrie: Buza, Cluj, Illyefalva, Terebeș, Vinerea.

Călinđarul săptămânii.

Zilele	Călinđarul vechiu	Călinđ. nou	Soarele
	Dum. inaint. Nasc. I. Chr. gl. 7, sft. 10.	răs.	ap.
Dum.	22 Muc. Anastasia	3 Genoveva	7 53 4 7
Luni	23 SS. 10 Mei. dia Crit	4 Titu	7 52 4 8
Marti	24 S. Muc. Eugenia	5 Telesfor	7 52 4 8
Merc.	25 (+) Născ. D. Is. Chr.	6 Epifania	7 51 4 9
Joi	26 (+) Seb. Pr. Născ.	7 Isidor	7 50 4 10
Vineri	27 † Ap. și Ar Stefan	8 Severin	7 49 4 11
Sâmb.	28 20 mii de Mucenici	9 Iulian	7 48 4 12

"Sentinela" institut de economii și credit ca societate pe acțiune în Satul-nou (Șieva Ujfalva) efectuează toate operațiunile de bancă. După depuneri spre fructificare solveste 6% și darea de venit. Direcțiunea.

[2398] 15-20

La "Tipografia", societate pe acțiuni în Sibiu, se află de vânzare:

TABLOUL

DOMNULUI

Dr. IOAN RATIU

compus din 2 fotografii: una în costum național la 1859 și a doua după ultima fotografie.

Mărimea întregului tablou este de 30 cm. lung. și 24 cm. lăț.

Prețul numai 25 cr. plus 2 cr. porto.

"Tipografia", soc. pe acț. în Sibiu.

Călinđarul

"LUMEI ILUSTRATE"

é unicul în privința conținutului său interesant și frumos. Chiar acelora, cari nu obișnuiesc întrebuintarea călinđarelor, încă le este folositor pentru bogăția sa cuprinsă de anecdote, pentru partea umeristică, precum și pentru povestirile și novelele sale. Pe lângă aceasta conține

121 de ilustrații

care-i alcătuiesc o adevărată podoaă. Între altele găsim familia regală, toți miniștrii, Fleva, Delavrancea, Speranță și alți 30 scriitori, ale căror opere ocupă un loc de frunte în literatura română.

Prețul acestui călinđar este numai 70 cr. — Se vinde cu același preț la Librăria "Tipografie", societate pe acțiuni în Sibiu.

Foarte exact umblă

numai veritabilele oroloage de buzunar helvețiene, în frumoase cutii de nickel, acoperite; umblă 36 ore, pe lângă cinstită garanție de 3 ani;

se află la

[1958] 20-20

IULIU ERÖS,

orologier, optic și proprietar de cel mai mare deposit de

oroloage, giuvaere, mărfuri de aur și argint.

Edificiul „Transilvaniei“. Sibiu. Strada Cisnădiei nr. 3.

**Lanțul de oțel patentat „Goepfinger“
cu zale fără fertură (neforostuite)**

este conform constatării oficiale de 2—2½-ori mai tare decât lanțurile celelalte (cu zale forostuite), și poate să se întrebuinteze cu deplină siguranță cu câțiva numeri mai subțiri, decum e posibil aceasta la lanțuri forostuite; prin aceasta se ajunge la o considerabilă ușurare de greutate.

Deci lanțul de oțel patentat este lanțul cel mai ieftin.

Lanțul acesta este făcut în diferite feluri și spre diferite scopuri; se află în deposit la

[2826] 3-25

Carol F. Jickeli, Sibiu.

La librăria „Tipografie“, soc. pe acțiuni în Sibiu se vând:

Operele preotului Kneipp:

Sfaturi

asupra

sănătății copiilor sau îngrijirile

ce trebuiesc date copiilor bolnavi și sănătoși.

Prețul 1 fl. v. a.

Precum și

CURA DE APĂ.

Cum trebuie să trăiți.

Testamentul meu și Conferințe publice.

Prețul 1 fl. 50 cr.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu, se află de vânzare:

Cea mai nouă

Carte de bucate

a
bucătăriei

române, franceze, germane și maghiare cuprinzând rețetele cele mai bune pentru a pregăti în modul cel mai potrivit ori-ce fel de bucate, delicatose sau beuturi gustoase.

Se vinde cu preț scăzut (dela 2 fl.) acum numai cu 1 fl. v. a. plus 10 cr. porto (20 cr. recomandată.)

LUDOVIC ETTER,

Sibiu, strada Urezului nr. 9.

Mare sortiment și singurul reprezentant pentru primele

[2933] 4-10

fabricate

Firmă întemeiată la 1865.

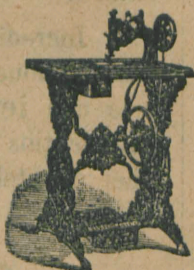
din țeară și din străinătate.

Toate îmbunătățirile moderne.

Mare deposit de părți singuratice necesare.

Atelier de reparatură

„La saison!“

Cea mai extinsă garanție.

Lista prețurilor gratis.

Biciclete de tot soiul din cele mai solide și mai ușurele, pe lângă prețurile cele mai moderate de fabrică.

Făină de Ungaria și Bănat

dela cele mai renumite mori cu vapor,
recomandă cu prețuri moderate fra-
zelaria lui

Petru Moga,
Sibiin,

strada Cismădiei nr. 44.

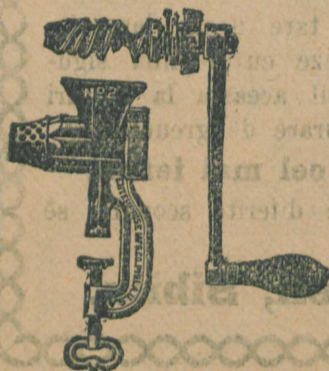
[3238] 2-3

CAROL F. JICKELI, SIBIU,

[2827] 4— recomandă:

mașina de măcinat carnea

galvanisată argintiu.

Constă numai
din două părți,
părțile de
întregire nu
sunt
trebuincioase.

Părțile tăietoare
se ascut de sine
la întrebuintare.

Vinele se prelucră tot așa de mărunt
ca carnea și fără osteneală mare. Curățirea
mașinii urmează cu totul de sine, prin
aruncarea unei bucăți de pâine în lăuntru.

Se capătă în patru mărimi:

Nr.	2	4	6	8
macină pro minută	1/2	1	2	3
Prețul fl.	3.40	4.60	5.60	7.90

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în
Sibiin, a apărut și se află de vânzare:

„CALINDARUL POPORULUI“

pe anul 1897.

Prețul 20 cr., — cu trimiterea pe postă 23 cr.

Ocașie de cumpărat.

Numai pentru scurt timp.

În urma abundenței depositului meu de mărfuri, eu ofer prea stimaților
mei mușterii, de azi încolo

o scădere de 10% cassa-sconto

din prețurile mele, cât se poate de ieftin statorite, la toate articolele, afară
de rude de fer din Cudgir și de tinichea neagră, precum și vase
de culină, tacâmuri, bricege, patine, tot felul de unelte, fere-
cări de zidiri și de mobile, cuie de drot și șuruburi, colori de
oleu, osii etc.

Vânzare de burdufuri de vin, de plăci de gumi și de articoli
tehnici, pe prețurile originale ale fabricii.

Nădejduind o mare încurajare, semnez

[3056] 2-3

Victor Dahinten,

neguțetor de ferărie în Alba-Iulia. Piața-mare.

„LUGOSANA“

= institut de credit și de economii, ca societate pe acțiuni în Lugos. =

Primește depuneri spre fructificare

sub următoarele condițiuni:

- Depuneri cu anunț de 30 zile cu 5%;
- „ „ „ „ 60 „ „ 5 1/2%;
- „ „ „ „ „ facute de biserici, școale, corporațiuni cul-
turale, ori cu scop de binefacere cu 6%.

Darea de venit după interese o solvește institutul separat.

După starea cassei depuneri până la 500 fl. v. a. se resti-
tuesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și ridica și prin postă.

[1947] 53—

Diracțiunea.

Fabrică de casse.

Am onorul a aduce la cunoștința p. t. publicului,
că am mărit atelierul meu și am arangiat o fabrică
de casse.

Spre încredințare, că furnizez numai marfă bună
și frumoasă, servească împregiurarea, că vând casse
fabricate exclusiv numai de mine, și stă în voea fie-
cărui a se convinge cu privilegiul comandelor în atelier
despre bunătatea materialului și conștientiositatea exe-
cutării.

Încredințând p. t. publicul pe deplin, că atât la
cassele nouă cât și la reparaturi și deschideri voi face
cele mai ieftine prețuri și voi executa în cel mai
conștientios mod toate comăndele, semnez în speranța
unei clientele binevoitoare

[950] 39—

cu distincă stimă

Gustav Moess,

strada Poplăcii-mare Nr. 8.

Comunelor bisericăști și politice li-se acoardă și plătirea în rate.

